

کتابخانه تخصصی آموزش باز و از راه دور

هدف از تأسیس کتابخانه تخصصی آموزش باز و از راه دور بسترسازی برای ایجاد "آرشیو آموزش باز و از راه دور" است. کتابخانه تخصصی، با نامها و تعابیر مختلفی معرفی می‌شوند. هنگامی که کتابخانه، همزمان بر تحقیق و اطلاع رسانی و آموزش تأکید دارد، بیشتر عنوان کتابخانه تخصصی یا اختصاصی بر آن اطلاق می‌شود. اما از آنجا که کتابخانه تخصصی بیشتر در خدمت پژوهش است تا آموزش، اغلب اوقات آن را کتابخانه پژوهشی، کتابخانه تخصصی - تحقیقاتی، مرکز اطلاعات، و یا مرکز خدمات اطلاع رسانی نیز می‌نامند. به این ترتیب، کتابخانه تخصصی بیشتر ناظر بر مفهوم عملی و کارکرد این نوع کتابخانه هاست. استاندارد کتابخانه های تخصصی ایران از کتابخانه با عنوان "کتابخانه‌ای برای سازمان های تحقیقاتی با هدف رفع نیاز های ویژه آنها" یاد می‌کند.

در مرحله ایجاد آرشیو آموزش باز و از راه دور، راه اندازی کتابخانه تخصصی آموزش باز و از راه دور گنجانده شده است. در این مرحله، جمع آوری آثار نویسندگان ایرانی در باره آموزش باز و از راه دور و حوزه های مرتبط با آن به زبانهای مختلف، عمدتاً فارسی و انگلیسی، در دستور کار قرار می‌گیرد. در همین راستا، آثار آن دسته از نویسندگان غیر ایرانی نیز که مطالب خود را در زمینه آموزش باز و از راه دور منتشر کرده و می‌کنند و یا به سایر زبانها در باره آموزش باز و از راه دور در ایران قلم زده‌اند نیز در این مجموعه قرار می‌گیرند، در گامهای بعد، در کنار نگهداری این منابع و خدمات اطلاع رسانی ملازم آن، منابع دیگری که به چند بعدی شدن مجموعه و شکل‌گیری آرشیو کمک می‌کند به آن افزوده خواهد شد.

برای جمع آوری و چیدمان آثار تشکیل دهنده این مجموعه مبداء زمانی خاصی در نظر گرفته نشده است، ولی تلاش بر آن است که حتی‌الامکان تمامی آثاری که تا کنون در باره این شیوه آموزشی در کشورمان نوشته شده و یا به هر شکل دیگر در دسترس است، در رفهای این مجموعه قرار گیرند. ضرورت اجرای طرح کتابخانه تخصصی آموزش باز و از راه دور را می‌توان به شرح زیر خلاصه کرد:

۱- نظام آموزش باز و از راه دور در کشورمان، با بیشینه‌ای بیش از سه دهه، تعداد چشمگیری از آثار را در این حوزه خلق کرده است که بتوان از آن مجموعه سازی کرد و در اختیار استفاده کنندگان قرار داد.

۲- با ایجاد دوره دکترای آموزش از راه دور تلاش مضاعفی برای پژوهش در باره آموزش باز و از راه دور و موضوعات و مسائل پیرامون آن می‌شود. در این تحول دو مطلب قابل تأمل قرار دارد. نخست آنکه انواع تولیدات فکری، به ویژه آثار نوشتاری، در این وادی رو به فزونی خواهد نهاد، امری است بس خوشایند که برای استفاده علمی و بهینه از این تولیدات باید بستر سازی کرد. دوم، جمع آوری منابع پراکنده، بعضاً ناشناس و اغلب ثبت نشده‌ای است که در دسترس نبودن آنها کارمایه پژوهشگران را به تحلیل می‌برد و یا در تقلیل کیفیت تأثیر می‌نهد. برای رفع این مشکل، تهیه آرشیو آموزش باز و از راه دور و در چارچوب آن، تشکیل کتابخانه آموزش باز و از راه دور، نقطه اتکای مطمئنی برای ترغیب دانشپژوهان و پژوهشگران به پژوهش، امکان خوبی برای نگهداری آثار جدیدی است که خلق می‌شود و وسیله مناسبی برای اعتبار افزایی دانشگاه پیام نور و طبعاً پژوهشکده آموزش باز و از راه دور است، امری که نهایتاً به چرخه پژوهش می‌انجامد.

تعداد آثار، چگونگی اجرا ونحوه کار

پیشنهاد ایجاد کتابخانه آموزش باز و از راه دور در قالب طرح پژوهشی در دویست هشتاد و چهارمین جلسه شورای پژوهشی دانشگاه پیام نور مورخ ۱۶/۱۰/۸۶ به تصویب نهایی رسید. در مرحله اول طرح، مجری طرح موظف شد ۱۶۵۰

اثر اعم از مقاله، پایان نامه، طرح پژوهشی، آیین نامه و مقررات، کتابها و منابع درسی مربوط به این شیوه را در دوره قبل و بعد از تأسیس دانشگاه پیام نور جمع آوری، آماده سازی و برای چیدن در کتابخانه تخصصی آموزش باز و از راه دور در محل پژوهشکده آماده کند تا متعاقباً، به طور همزمان، بر روی سایت دانشگاه قرار گیرد. برای انجام دادن این مهم فرایندهای زیر صورت گرفته است.

۱- جستجو و بازیابی آثار نویسندگان ایرانی به زبانهای فارسی و انگلیسی در مجلات، مجموعه ها، طرحهای پژوهشی، پایان نامهها، نمایهها، کتابها و تماس با نویسندگان این آثار برای گرفتن نشانی دیگر آثار مشابه آنها و یا همکارانشان

۲- تهیه فهرست مقالات، کتابها، طرحهای پژوهشی و پایان نامه های منتشر شده به زبان فارسی در باره آموزش باز و از راه دور

۳- تهیه فهرست مقالات، کتابها، و پایان نامه های منتشر شده به زبان انگلیسی به قلم نویسندگان فارسی زبان در باره آموزش باز و از راه دور

۴- تهیه فهرست مجموعه مقالات همایشها

۵- تهیه فهرست موضوعی مقالات و کتابهای فارسی و انگلیسی نویسندگان فارسی زبان در باره آموزش باز و از راه دور

۶- اسکن منابع بازیابی شده

۷- تکثیر و جلد کردن منابع (مقالات فارسی و انگلیسی)، کتابها، پایان نامهها و طرح های پژوهشی

۸- تهیه فهرست دیجیتال منابع فوق برای قراردادن در شبکه

۹- تهیه pdf مطالب بازیابی و آماده شده فوق برای قرار دادن در شبکه به صورت تمام متن

۱۰- واریسی، مقابله و تطبیق، به منظور اطمینان از اینکه اثری از قلم نیفتاده باشد

